

Лекція №11

Вплив різних факторів на ріст і розвиток ембріона і плода, дітей і дорослих різних вікових груп. Значення гігієнічних факторів у

План

1. **Поняття здоров'я. Ознаки, критерії та групи здоров'я.**
2. **Фактори , що впливають на здоров'я людини. Спосіб життя людини.**
3. **Загальні поняття життєвого середовища.**
4. **Поняття про біосферу.**
5. **Значення гігієнічних факторів для**

Здоров'я людини – це ???

Здоров'я- це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороби чи фізичних дефектів.

ВОО
З

Здоров'я- це рівень резервних можливостей організму.

М. Амосов

Здоров'я- це повсякденний ресурс для життя. Здоров'я-це позитивне поняття, яке охоплює соціальні та особисті ресурси, а також фізичні можливості людини

Оттавська партія зі зміцнення здоров'я

Здоров'я- це гармонія, внутрішньосистемний порядок, що забезпечує такий рівень енергетичного потенціалу, який дозволяє людині добре почуватися та оптимально виконувати біологічні та соціальні функції

Г.Опанасенко, Л.
Лопова

Ознаки

здоров'я

Відсутність

болі

Рум'яні щоки

Гарний настрій

Міцний сон

Нормальна температура тіла

Правильна постава

Достатня маса тіла

Хороший апетит

Пружні м'язи

Достатній зріст

Охайний вигляд

5 груп здоров'я дітей

5 груп здоров'я дітей:

Перша група здоров'я - Здорові діти з нормальним розвитком та нормальним рівнем функцій.

Друга група здоров'я - Здорові діти, що мають функціональні та деякі морфологічні відхилення, а також знижену опірність до гострих та хронічних захворювань.

Третя група здоров'я - Діти, які страждають хронічними захворюваннями в стані компенсації, зі збереженням функціональних можливостей організму.

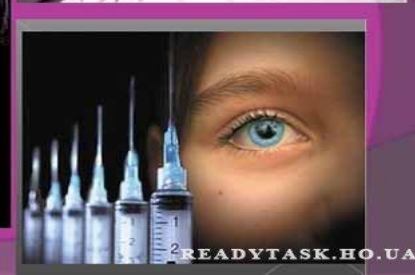
Четверта група здоров'я - Діти, які страждають хронічними захворюваннями у стані субкомпенсації, зі зниженими функціональними можливостями організму.

П'ята група здоров'я - Діти, які страждають хронічними захворюваннями у стані декомпенсації, зі значно зниженими функціональними можливостями організму.

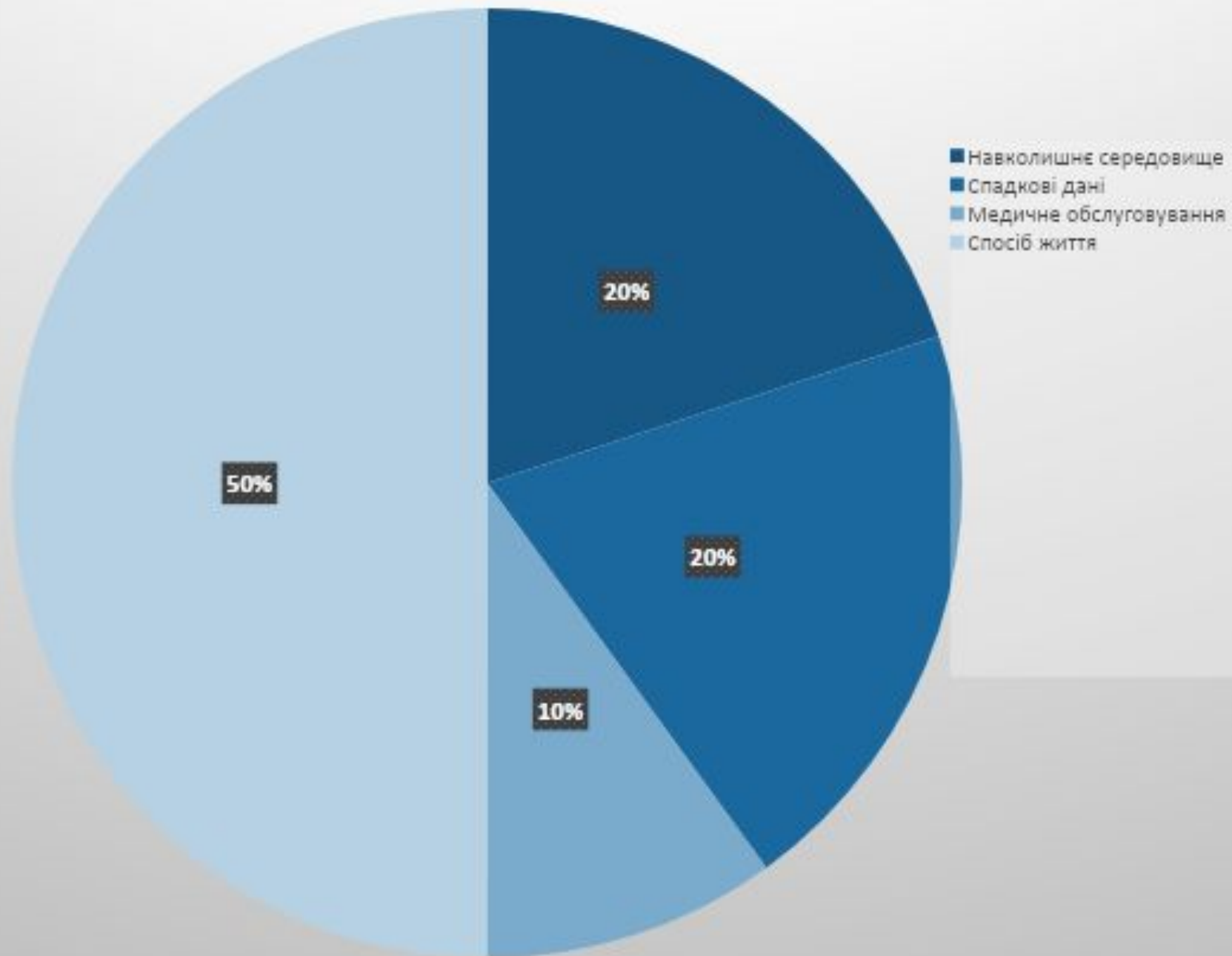

Здоров' я людини

Здоров'я людини

ТАРІЛКА ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

Використовуйте здорові олії (оливкова олія, рапсове масло) для готування, салатів та до столу. Обмежте вживання масла. Уникайте трансжирів.

Що більше різних овочів ви їсте - тим краще. Картопля не враховується.

ОВОЧІ

ЦІЛЬНОЗЕРНОВІ ПРОДУКТИ

ВОДА

Пийте воду, чай або каву (з малою кількістю або взагалі без цукру). Обмежте вживання молока/молочних продуктів (1-2 порції в день) і соку (1 маленька склянка в день). Уникайте солодких напоїв.

Їжте цільнозернові продукти (такі як коричневий рис, хліб та макарони з твердих сортів пшениці). Обмежте вживання очищеного зерна (білий рис та білий хліб).

Їжте досить фруктів усіх кольорів.

ФРУКТИ

БІЛКИ

Вибирайте рибу, птицю, бобові і горіхи; обмежте червоне м'ясо; уникайте бекону, холодних м'ясних нарізок та інше перероблене м'ясо.

БУДЬТЕ АКТИВНІ!

© Harvard University

Harvard School of Public Health
The Nutrition Source
www.hsph.harvard.edu/nutritionsource

Harvard Medical School
Harvard Health Publications
www.health.harvard.edu

Особиста

гігієна

*Гігієна (від грец. *sl. hygiene* - здоровий)-належить до найдавніших галузей медичних знань.

Гігієна помешкання

Догляд за шкірою

Догляд за волоссям

**СКЛАДОВІ
ОСОБИСТОЇ
ГІГІЄНИ**

Догляд за
порожниною рота

Гігієна взуття

Гігієна одягу

Гігієна ротової порожнини

Перед чищенням зубів
помити щітку теплою
водою.

На щетинки зубної щітки
нанести трохи пасти —
завбільшки як горошина.

Чистити зуби треба так:

зовнішні поверхні
зубів

вимітальними
рухами від ясен

внутрішні поверхні
жувальних зубів

короткими
вимітальними
рухами від ясен

внутрішні поверхні
передніх зубів

від ясен до краю
зуба

жувальні поверхні зубів — спочатку вздовж
зубного ряду, а потім — уперек

Догляд за шкірою

Гігієна волосся

- Волосся рекомендується мити 1 раз на тиждень, якщо шкіра суха ,1 раз в 3-4 дні, якщо шкіра жирна.
- Дуже корисний масаж голови. Можна робити його перед кожним миттям.

Гігієна одягу та взуття

Вимоги до одягу

- ❑ Забезпечувати оптимальний підодяговий мікроклімат і сприяти тепловому комфорту.
- ❑ Не утруднювати дихання, кровообіг і рухи, не зміщувати і не стискати внутрішні органи та частини опорно-рухового апарату.
- ❑ Бути достатньо міцними, легко чиститися
- ❑ Не містити токсичних домішок.

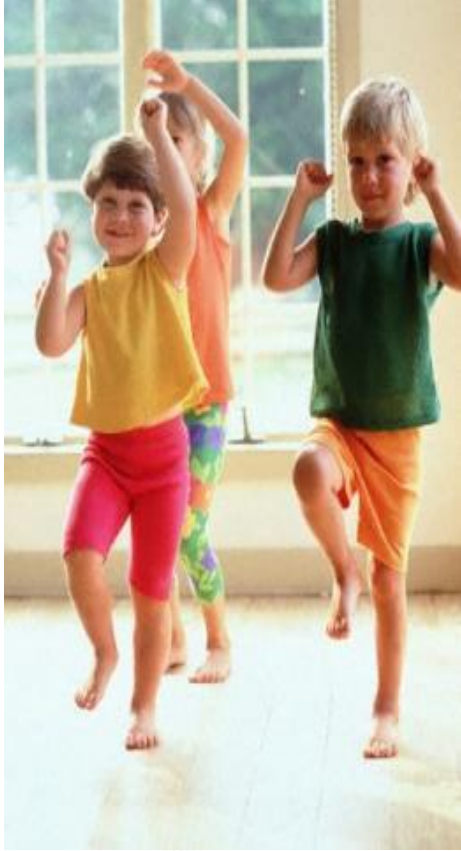

Вимоги до взуття

- Мала теплопровідність та оптимальний мікроклімат.
- Не порушувати ріст кісток.
- Не утруднювати рухи під час ходьби.
- Бути зручним при виконанні фізичних операцій.
- Забезпечувати захист ступні від несприятливих фізичних, хімічних
- Не виділяти токсичні речовини.
- Відповідати віковим, статевим та іншим фізіологічним особливостям організму.
- Легко чиститися і висушуватися.

Фізична культура

- Дозволяють збалансувати енерговитрати;
- Стимулюють діяльність СС і ДС;
- Сприятливо впливають на функціональну діяльність ЦНС
- Зменшують гіпоксію пов'язану із застоєм крові в органах малого тазу,
- Активізують обмінні процеси,
- Підвищують стійкість проти захворювань,
- Покращують працездатність.

Фізіологічні основи

Відпочинок

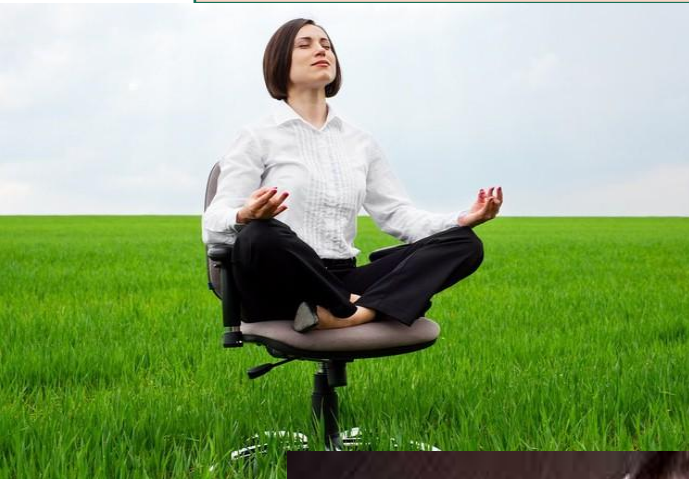
Фізіологічні види
відпочинку

Щорічний

Щоденний

короткочасний

Щотижневий

Загартовування

- це система тренування адаптаційних механізмів пристосування до добових, сезонних, поступових або раптових змін мікроклімату, освітленості, магнітних та електричних полів Землі, що виникли у процесі еволюції, з метою підвищення опірності організму до зовнішніх впливів.

Принципи загартовування

- Поступовість
- Систематичність
- Комплексність
- Індивідуальність

Загартовуючі чинники

Вода

Повітря

Сонячна
радіація

Загартовування ВОДОЮ

Негативні чинники способу життя

- ✓ Шкідливі звички
- ✓ Нераціональне харчування
- ✓ Несприятливі умови праці
- ✓ Моральне і психічне навантаження
- ✓ Малорухомий спосіб життя
- ✓ Погані матеріальні умови
- ✓ Незгода в сім'ї, самотність
- ✓ Низький освітній та культурний рівень .

Відмовся від шкідливих звичок!

СТОП
на насильству!

Закон України

«Про попередження насильства в сім'ї»

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Життєве середовище

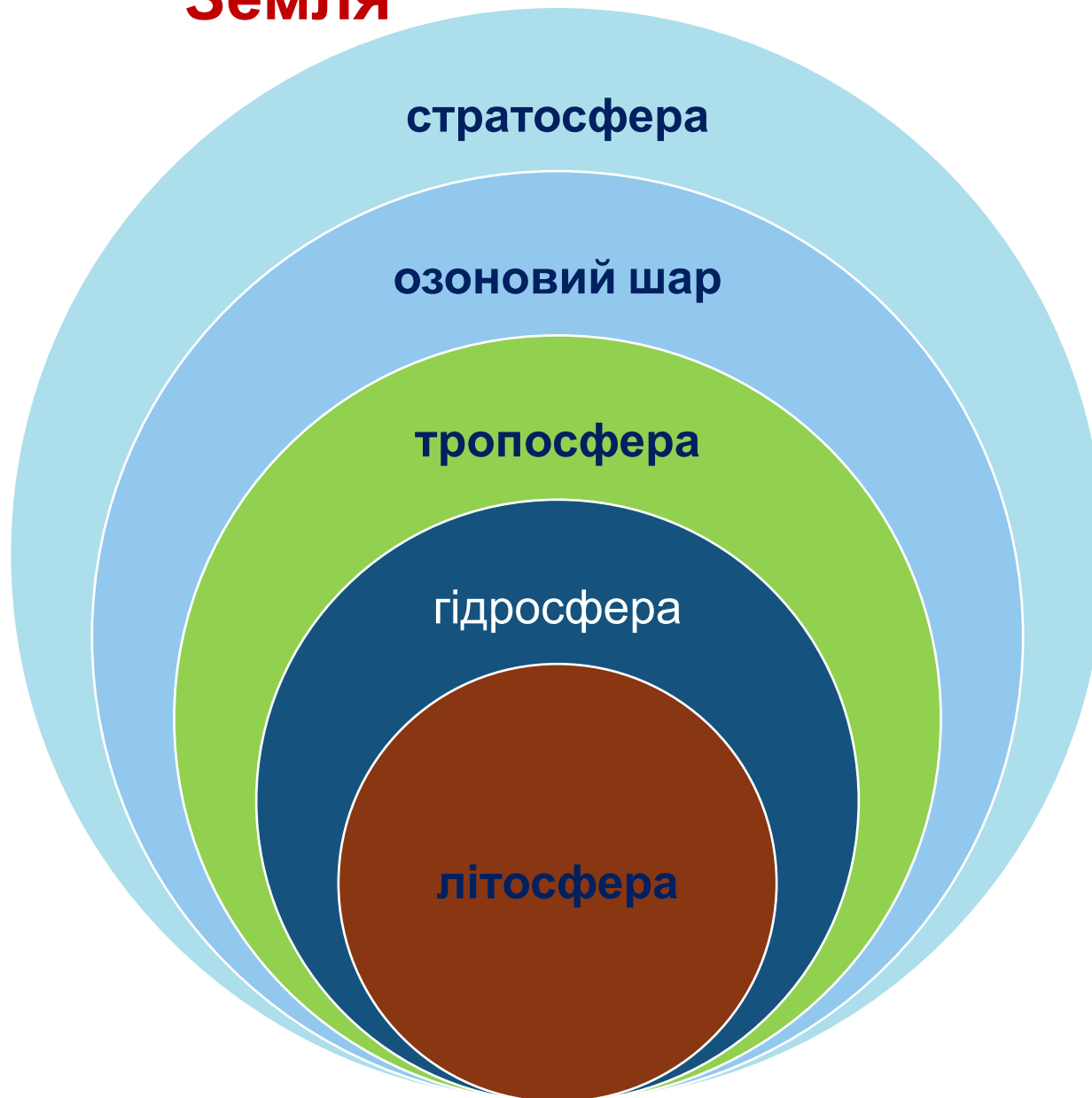
Природн
е

Техногенн
е

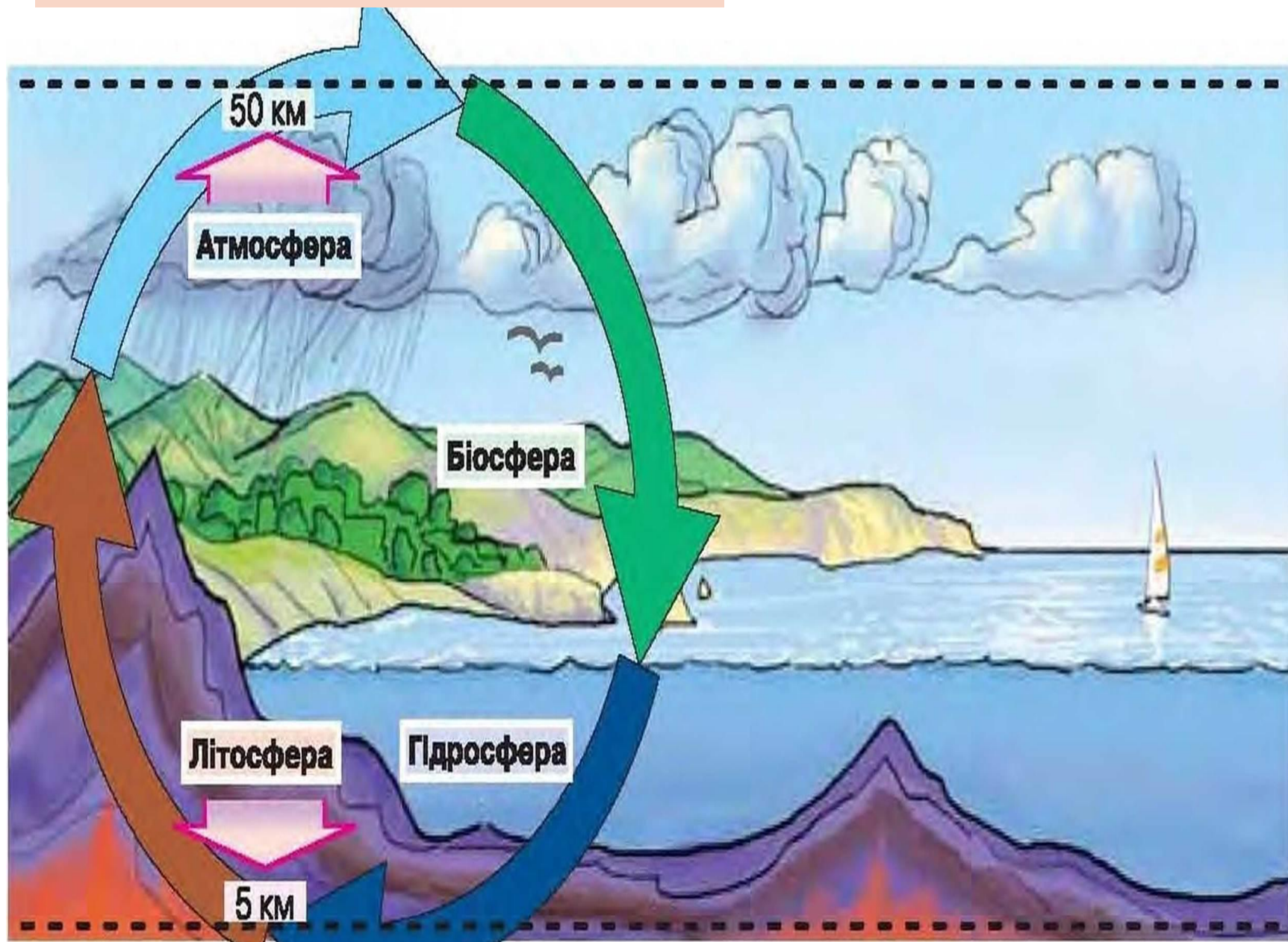
політичн

Оболонки планети Земля

Біосфера

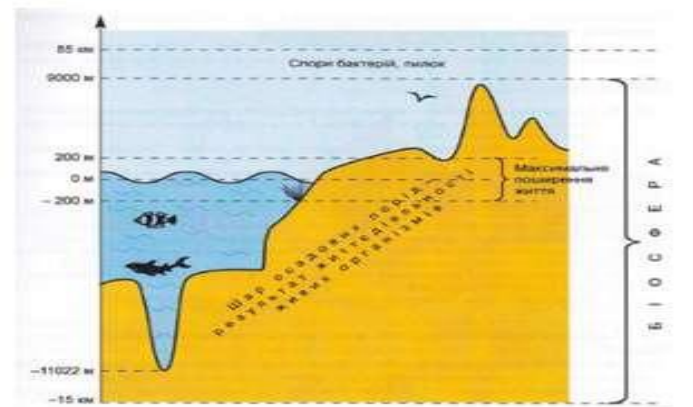
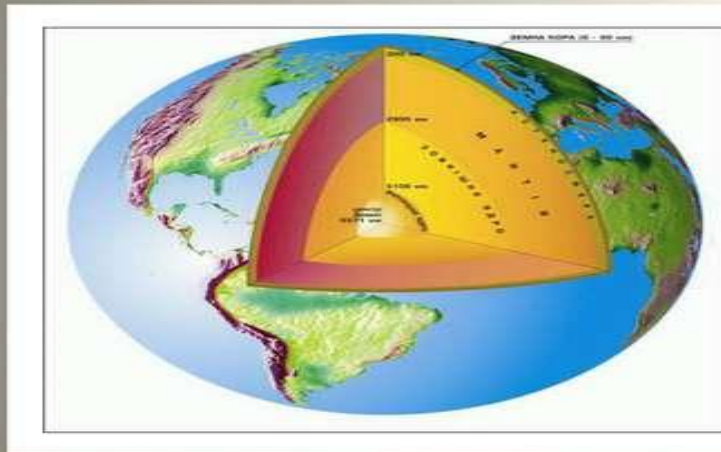

Сучасне розуміння біосфери було запроваджено видатним українським вченим, організатором і першим президентом Всеукраїнської Академії наук **Володимиром Івановичем Вернадським**.

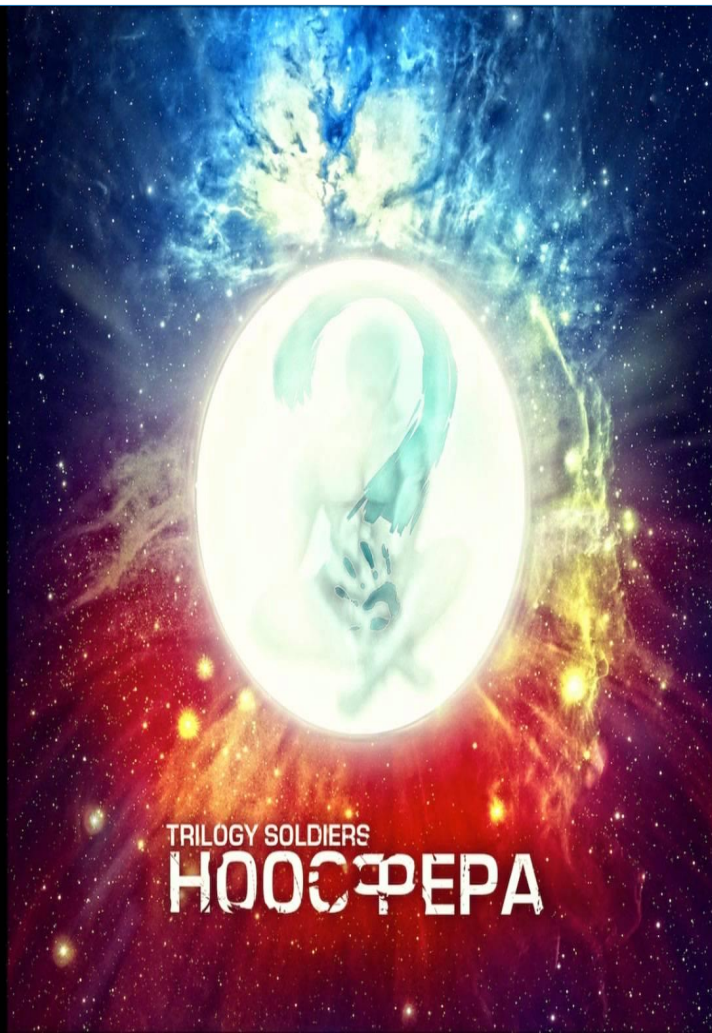

Межі біосфери

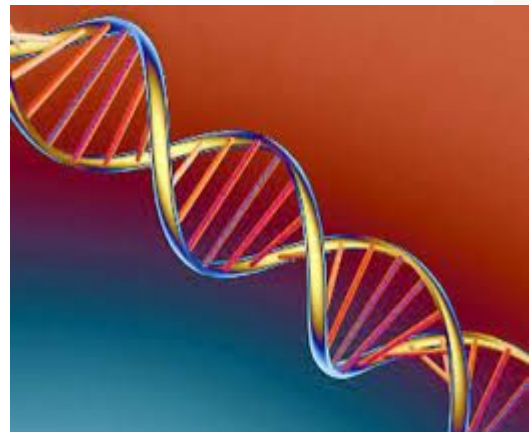
Біосфера займає нижній шар атмосфери (10 км), всю гідросферу (11 км) і верхній шар земної кори (15 км).

Еволюція видів переходить в еволюцію біосфери, спостерігається перехід біосфери в якісно новий стан – ноосферу.

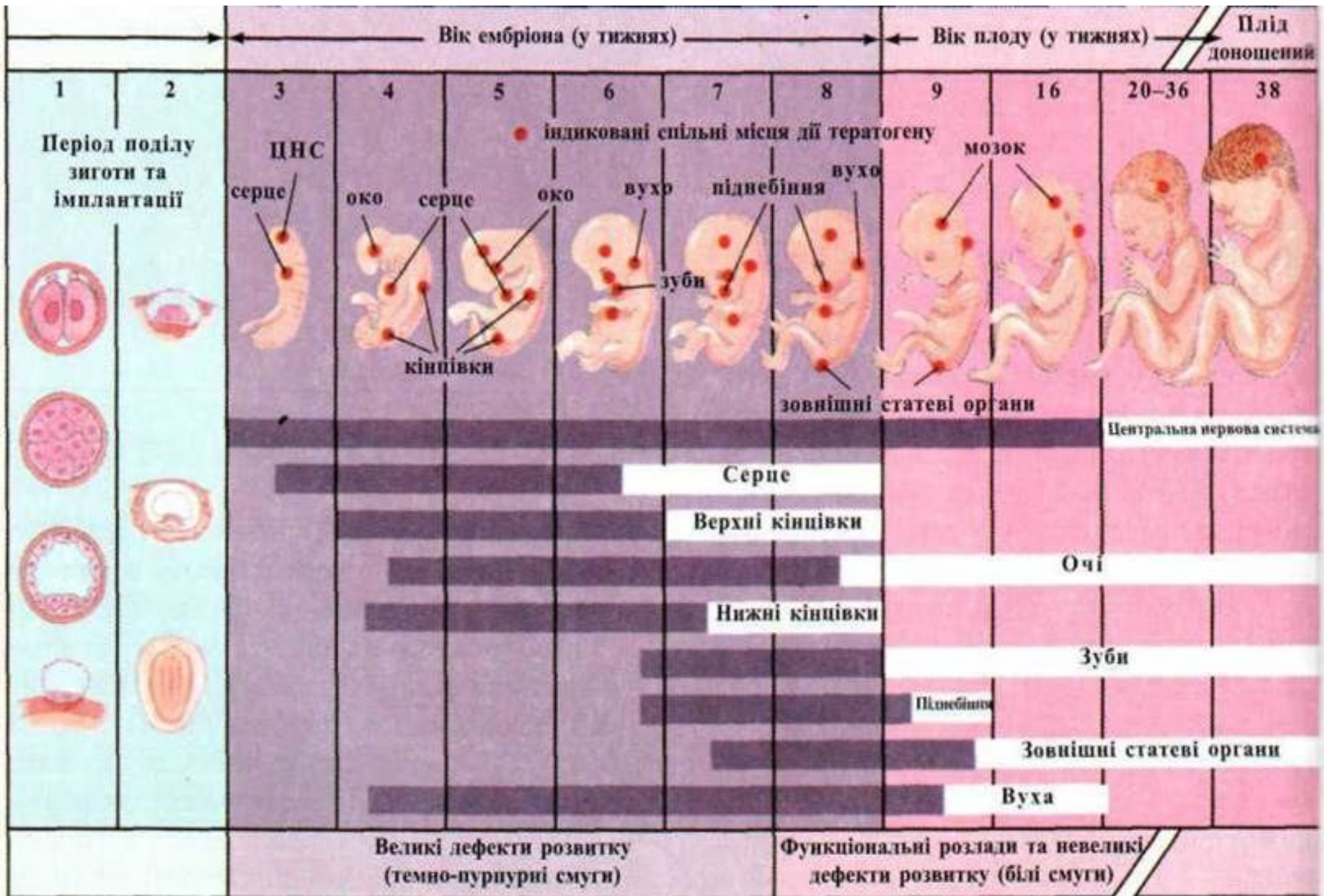
Вплив шкідливих факторів на розвиток плода

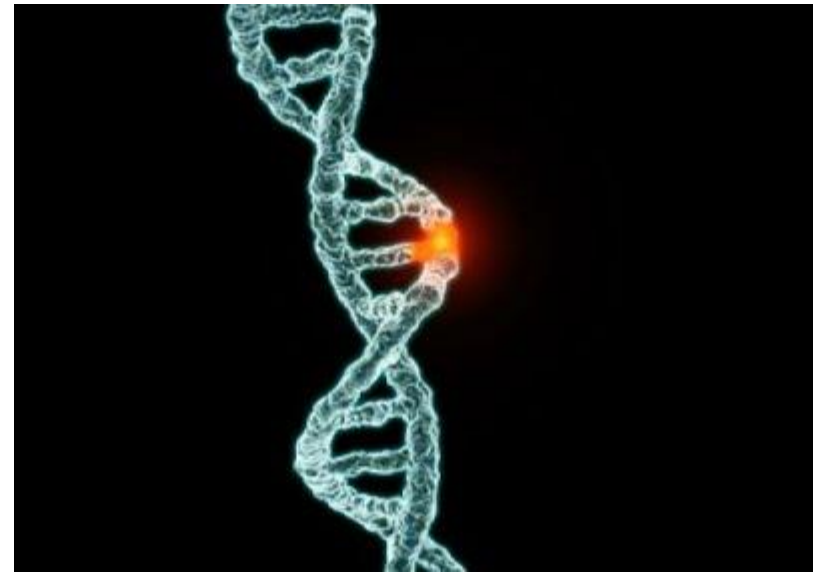

Критичні періоди для формування органів та систем

Ефект радіаційного впливу

- Від дози, виду і потужності радіаційного випромінювання
- В який період вагітності він мав місце
- Від індивідуальної чутливості організму

Радіаційна ембріопатія

- ◎ Симетричною затримкою внутрішньоутробного розвитку з формуванням мікроцефалії або гідроцефалії
- ◎ Вадами очей
- ◎ Дефектами психомоторного розвитку
- ◎ Цитогенетичними аномаліями у клітинах периферійної крові
- ◎ Хромосомними абераціями у дітей

Промисловий синдром

Розвивається

- ⦿ У жінок які живуть у екологічно неблагополучних зонах, на перехрестях доріг, біля бензоколонок
- ⦿ Працюють на хімічних підприємствах, з отрутохімікатами, на виробництвах сірки і азоту

Тютюновий синдром плода

- ◎ Збільшення кількості спонтанних абортів і передчасних пологів
- ◎ Зниження маткового кровообігу
- ◎ Гіпоксія плода і порушення його трофіки

Алкогольний синдром

- Становить 1-5 на 1000 новонароджених
- Розвивається у 30-50% дітей що народилися від матерів алкоголічок

1. Хвороба Дауна спричинена:

- A. Дефектом одного гена;
- B. Порушенням передачі генної інформації багатьох генів
- C. Зміною кількості хромосом
- D. Відсутністю статевої хромосоми
- E. Зміною генів, що щеплені зі статтю

2. При синдромі Клайнфельтера відомий генотип:

- A. XO
- B. YO
- C. XXX
- D. XXY
- E. XYYY

3. З яким генотипом людини встановлений зв'язок з агресивною поведінкою у чоловіків і схильністю до правопорушень?

- A. XXXX
- B. XXY
- C. YO
- D. XYY
- E. XY

4. Дія тератогенів на плід найбільш небезпечна в термін вагітності:

- A. 1-2 тижні
- B. 3-4 тижні
- C. 4-5 тижнів
- D. 8-9 тижнів
- E. 18-20 тижнів

5. Аномалії і вади розвитку в дитини при першій вагітності спостерігаються частіше у матерів віком:

- A. 19-20 років
- B. 20-25 років
- C. 25-30 років
- D. 30-35 років
- E. 35-40 років

6. Генетичного консультування обов'язково потребують:

- A. Батьки, що самі мають вроджені дефекти
- B. Якщо жінці більше 20 років
- C. Якщо чоловікові більше 40 років
- D. Майбутні батьки після радіаційного випромінювання
- E. Батьки, що самі мають вроджені дефекти, Майбутні батьки після радіаційного випромінювання

7. Найбільш згубно на плід можуть подіяти:

- A. Наркотики
- B. Заняття легкими фізичними вправами
- C. Лікарські препарати
- D. Переглядання телепередач
- E. Наркотики

8. Соціальне благополуччя характеризується такими показниками:

- A. Активністю життя
- B. Демографічною ситуацією
- C. Санітарно-гігієнічним станом середовища
- D. Мінусовим демографічним показником
- E. Демографічною ситуацією, Санітарно-гігієнічним станом середовища

*Дякую за
увагу!*

